

de nostra alegria, la que sent el poble Serbi, començant a fruir dels alèns de victòria i deslliurança que li faràn ovirar, demà, la seva mare redimida. Es el què'ns fa confiar que, a l'exemple de Serbia lliure, segueixin Bèlgica, Polònia, Bohèmia, Finlàndia, Irlanda, Urkània, etc., etc., també lliurant-se. I és el què'ns ha fet veure, finalment, l'extingiment d'opressors en el món civilitzat.

En mig de les nacionalitats ressorgides, ha semblat com si hi veiessim també a Catalunya, respirant aires de llibertat.

X.

La Unió Catalanista al poble

Mancaria, la Unió Catalanista, al contingut del seu programa i a la consciència dels seus homes, si en aquests moments dolorosíssims de grans privacions, no alcés, irada, la veu de protesta, en nom de la fraternitat i de la justícia.

Si greu ja era la situació de les classes populars catalanes abans de la lluita sagnant que flagel·la, avui, a Europa, la situació d'ara no té parió; i nosaltres, que lluitem fermament per a que desapareixi el predomini del capital, que és el predomini de la força; que aspirem a un comunisme que fassi iguals a tots els homes, protestem amb tota la energia possible, de l'abandonament de les funcions de govern a mans dels que no tenen altre ideal que l'enriquir-se a costa de la salut del poble i de la seva misèria.

Nosaltres, que aspirem a una Catalunya llibertada amb homes lliures, i jamai a una Catalunya llibertada amb homes esclaus; que laborem per l'enfortiment de la raça i pel predomini de la justícia, no podem deixar de rebel·larnos contra els causants de la situació actual, contra aquest constant encariment de la vida que ha de portar fatals conseqüències en l'esdevenidor de la nostra patria.

Mentre a cada moment s'invoca al poble català, en nom de Catalunya, per a les concupiscències polítiques, no manquen explotadors que apelen sempre al sagrat nom de la patria, però que, aprofitant la desballestada funció del govern espanyol, realitzen l'agi més escandalós sens recordar-se de que l'obrer, el gran poble català, s'escola de feblesa, i abandona el terror patri, fugint de la misèria.

La Unió Catalanista que creu que la funció de l'Estat deu ésser regulada per un esperit de justícia, que, essent l'Estat la representació suprema de la col·lectivitat, deu intervenir totes les accions industrials i mercantils per a evitar la explotació del poble; que té sentat en el seu programa la aspiració de «s'ha d'anar de dret i gradualment a la socialització i municipalització de les funcions socials i tenim per objectiu socialitzar la terra»; que ha afirmat e-regoñeixement integral del dret a la vida; pot dia deixar, doncs, la Unió Catalanista, de dir la seva paraula en els actuals moments?

No sabem veure per enlloc el més petit interès, ni en l'Estat, ni en els organismes administratius de Catalunya, per a posar remei al mal que corca la nostra existència individual i, per tant, col·lectiva. La inautenticitat de qualques mercaderies de que tant s'ha parlat ha resultat una farsa; les subsistències augmenten de preu a cada moment, i la intervenció de

l'Estat, i dels organismes dependents, que devia evitar l'agi no s'ha realitzat, i, així, la vida del nostre poble ha quedat abandonada a la mercè dels homes sense consciència que han volgut mercadejar-hi. Pot haver-hi ningú que, amb sentiments d'humanitat, pugui acceptar, sens protestar, l'actual situació?

Quan la indústria i el comerç del país sofreixen una greu crisi, és fins a cert punt comprensible la repercussió dolorosa en la classe obrera; allavors és la conseqüència d'un fenomen per tot-hom deplorat i que repercuteix amb una major o menor intensitat en tots els estaments socials. Però, quan la crisi no hi és; i si en qualque branca s'hi troba és molt relativa; quan la producció ha donat faulosos beneficis extraordinaris, l'obrer, l'element productor de la riquesa, té dret a una participació extraordinària d'aquests beneficis. Però el que ha succeït a Catalunya, ha sigut que, mentre les utilitats sumaven quantitats immenses i els queviures pujaven, i pugem exageradament de preu, els sòs han restat immòbils. La mesura que la desproporcionalitat ha anat augmentant, el malestar del poble ha anat creixent.

És per això que la Unió Catalanista, que sent les aspiracions proclamades per les doctrines socialistes per a la solució del problema econòmic, ajunta la seva protesta noble, sincera, a la dels ciutadans que en aquests dies protesten, com nosaltres, del predominiu abusiu del capital.

Barcelona, 18 de Novembre de 1916

Amadeu Peig, President; *Pere Manén i Artés*, Vicepresident; *Antoni Colomer i Tutau*, Tresorer; *Joan Monés i Costa*, *Trinitat Comas i Corbera*, *Josep Serra i Jaume Cardús*, Vocals; *Ramón Durán i Albesa*, Secretari de Propaganda; *J. Grant i Sala*, Secretari d'Acció Cultural i Social; *Francesc Rosell*, Secretari de Relacions Exteriors, i *Francesc X. Casas i Briç*, Secretari General.

TARDOR...

Acabo de deixar a uns antics companys. Uns xicotets de la meua edat, i, si fà o no fà, de la meua alçada. Són una mena de jovent que fuig de la bullanga, de les escenes bacanals econòmiques, perquè ho troben xavacà i ridícul. Acabem una conversació de veraders homes, encare que joves. Cada-hú tira pel seu cantó, dirigit per son pensament...

Jo, tot content i satisfet, camino pel camí de la meua llar. Me faig jo mateix castells en laire. Il·lusions de coses que si podessin realitzar-se, per no ésser impossibles, portarien la felicitat al món. A aquest món de llot i d'odis...

De sobte, a l'embocar per un altre carrer, i aprop de la cantonada, veig un quadro tant trist i fred, que totes aquelles il·lusions s'esvaeixen per complet.

Eren les nou de la nit dels últims de novembre. Una nit feréstega que anunciava l'arribada de l'hivern.

Un pobre vellet, tot estripar, arraulit, amb cara demacrada, en la qual s'hi mostrava l'erud del espectre del fred i de la fam. Amb la mà estesa i veu tremolosa, demanava una almoïna als vianants.

— Una caritat per amor de Déu!... — deia'l vellet.

Demanava en nom de Déu, i de segur en-

care estava en dubte de sa existència! ¡Era tanta la seva dissort!

Al veure a aquell home, que de segur ja l'havien espremut treballant, i are que de res servia, el deixaven abandonat, com fardo inútil, en lloc de fer-li una caritat, hauria volgut fer-li un petó en aquell front arrugat i esgroguet; puix la caritat, és una acció que'm repugna; una acció que, les més de les vegades, enorgulleix als que la fan, donant-se aires de senyors feudals, i humilla al que la reb.

En aquell home, hi veia el meu pensament al meu pare, inútil ja pel treball i al qual jo no podia mantenir i acudir a la pública compassió.

¡Quant covard me vaig tornar, allavors!

Per això are que soc jove, i tinc forces perquè me les esplotin, demano a la nostra mare Naturalesa, nostra Mare Eterna, que quan aparegui el primer dia d'hivern de ma vida i mes forces s'acabin, que'm doni una mort ràpida per a no arribar a l'hivern crudel i tenir de fer com aquell vellet: demanar una caritat, per l'amor de Déu!

JAUME BARMONA

DE MAHÓ ESTANT

Companys de Granollers!

¡Quin goig! ¡Quina alegria més gran vaig tenir al rebre la nova de que'l jovent nacionalista de Granollers, volent propagar els seus avençats i nobles ideals, s'havia agrupat per a començar-ho a fer, donant llum a un nou periòdic!

Veig — he dit entre mí mateix — que'l nostre Granollers no està tant mort com te pensaves; veig que encara li resta una espurna de vida, i és una espurna molt encesa, una espurna de cor jove, forta com totes les coses juvenils, capaç de salvar a un poble! Enceneu-lo aquest foc, ple d'ideologies i feu-li prendre una llamarada forta i viva, que cremi i arrali tota la llenya dolenta i envellida per la funesta política personal, centralista i caciquista que desgraciadament ha regnat durant molts anys i regna encare a la nostra estimada vila, i que deixi els brots tendres capaços d'arrelar ufanosos arbres que, donant els fruits Nacionalistes Republicans i Socialistes, renovin, no sols la nostra vila, sino que també influeixin a l'esclat de deslliurança de tota Catalunya, la nostra estimada Patria.

Ja era hora que començés a sorgir aquesta agrupació de joves, convençts i alentats per l'ideal que un dia ha de portar el benestar arreu del món, enlairant a l'obrer com se mereix i treient-lo del jou en que avui el tenen sumit els burgesos que comporten veure'l suar i desangrar-se per a guanyar un miserable i escatimat jornal, mentres ells disfruten i s'engalanen indegudament amb el benefici que'ls ha produït l'esforç d'aquell digne, pacient i honrat treballador.

¡Avant, companys de Granollers, sempre avant! que jo també, encare que apartat de vosaltres, vui demostrar-vos i vui que sabeu que des d'ara m'acolleixo com a ciutadà conscient a l'aplec de llibertat que heu format en bé de la nostra estimada Catalunya, i per a que tots els fill d'ella puguin fruir igualment dels beneficis que'ns produeix tant aimada Patria.

Vos saludo a tots els companys, desitjant-vos molta vida i salut per a seguir la difícil